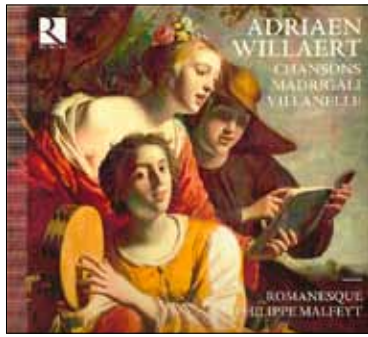

CD KLASSIEK

Chansons
Adriaen Willaert

Adriaen Willaert (1488-1562) was afkomstig uit Rumbek, tegenwoordig deelgemeente van Roeselare, trok op jeugdige leeftijd naar Parijs om er rechten te studeren. Hij leerde er de componist Jean Mouton kennen, waarna hij deze volgde naar Terwaan in Frans-Vlaanderen. Mouton was zelf een volgeling van Josquin Desprez (1450-1521), de grote meester van de Vlaamse polyfonie.

In 1511 liet Willaert zich inschrijven in Leuven aan de artesfaculteit waar hij de titel van magister behaalt. Vervolgens trok hij naar Italië, waar hij als zanger in dienst trad bij allerhande leden van de adellijke familie d'Este, de heren van Ferrara.

Blijkbaar componeerde Willaert al op jeugdige leeftijd, want in 1520 verscheen in Venetië een aantal motetten en chansons van zijn hand. In de dogenstad bracht hij trouwens de rest van zijn leven (1527-1562) door als *maestro di cappella* in de San-Marcobasiliek, een van de meest prestigieuze benoemingen die een muzikant zich in die tijd dromen kon. Hij leidde er een plejade leerlingen op, van wie velen trouwens ook grote componisten werden. Denken we maar aan een Claudio Merulo, Girolamo Parabosco of aan Cipriaan de

Rore, een musicus uit Ronse en dus meteen een gewestgenoot, die Willaert zou opvolgen als kapelmeester in Venetië.

Willaerts oeuvre is zeer verscheiden. Uiteraard is er veel religieuze muziek met missen, motetten, hymnen en psalmen, ook dubbelkorig. Hij componeerde ook heel wat Franse chansons en instrumentale ricercars en, zoals op deze cd blijkt, ook volkse villanelles en meer hoofse madrigalen.

Willaert wist zijn verfijnde talent blijkbaar veelzijdig te benutten. Uiteraard maakte zijn werk een hele evolutie door. Aanvankelijk bleek hij vooral beïnvloed door rechtstreekse voorgangers als Jean Mouton en Josquin des Prez, maar omstreeks 1530 vond hij zijn 'eigen draai'.

Het ensemble Romanesque speelt het allemaal fris en ongedwongen, precies zoals het hoort. Met haar kwikzilveren stem vertolkt Katelijne Van Laethem in olijke liedjes als bijvoorbeeld *Sempre mi ride sta* trefzeker de leuke scène. In dit geval bedenkt Willaert een dame die op straat haar afgewezen minnaar uitlacht. Dit is een knappe opname uit 1994, die nog even kraakvers klinkt als toen. (JC)

Adriaen Willaert, *Chansons, Madrigali, Villanelle*, met Katelijne Van Laethem (sopraan) en Romanesque onder leiding van Philippe Malfeyt, Ricercar (distributie Outhere), RIC331, 23,50 euro.

CD KLEINKUNST

Dun papier
Jonas Winterland

West-Vlaming Jonas Winterland (30) wilde eigenlijk schrijver worden, maar kwam tijdens zijn studententijd in Leuven tot het besef dat zijn teksten het best tot hun recht kwamen als songs. Na heel wat optredens heeft hij nu zijn debuut klaar, *Mensen zijn gemaakt van dun papier*.

Het album miste alvast zijn start niet. Het lag amper een week in de platenwinkel en stond al op nummer twintig in de Ultratop Album Top. Voor een rustige plaat vol kwetsbare liedjes, in het Nederlands bovendien, is dat een hele verdienste. Tegelijk stonden ook twee sin-

gles van Winterland in de Ultratop Vlaamse Top Tien.

„Misschien is dat even schrikken voor de schlagerfans en de meisjes van K3”, zegt hij daar zelf over. „De Vlaamse Top Tien is niet mijn natuurlijke biotoop, maar ik hou er wel een straf verhaal voor de kleinkinderen van over.”

De tien liedjes op *Mensen zijn gemaakt van dun papier* kijken op een weemoedige en filosofische manier naar de grote thema's, van liefde tot afscheid. „Je krijgt bloemen mee/voor de lange reis/en niemand vraagt zich af/hoe dat jou zal helpen”, zingt Winterland bijvoorbeeld in een nummer dat duidelijk over een begrafenis gaat. Een ander lied heet *Ogen dicht*. Zo kent u meteen ook de ideale manier om naar dit album te luisteren. (JVH)

Jonas Winterland, *Mensen zijn gemaakt van dun papier*, Universal Music, 0602537127139, ongeveer 19,50 euro.

BOEK ACTUALITEIT

Zwarte bladzijde
Karel Pyck

Karel Pyck doceerde van 1970 tot 2001 kinderpsychiatrie aan de KU Leuven. Als medeoprichter van het Leuvense Vertrouwensartscentrum blikt hij nu terug op de pedofilieschandalen die de Kerk de voorbije jaren door elkaar hebben geschud.

Zijn boek bestaat uit twee delen. Allereerst lijst Pyck de grote schandalen van seksueel mis-

bruik van minderjarigen door geestelijken op, in binnen- zowel als in buitenland. Wie een beetje het nieuws volgde, vindt in zijn boek dus geen nieuw materiaal, al is het best wel pijnlijk alles op een rij te zien staan. Wat reeds in de media kwam, vervolledigt Pyck door het katholieke beleid ter zake te bespreken. In eigen land is het verhaal nog wel niet afgesloten. Misschien had de auteur beter gewacht op het eindresultaat van de arbitrageprocedure, die financieel tegemoet wil komen aan slachtoffers van verjaard seksueel misbruik?

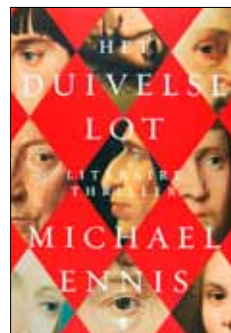
In een tweede deel bespreekt de kinderpsychiater het wetenschappelijke onderzoek naar de materie. Hij bekijkt ook het fenomeen van de backlash, de negatieve reacties vanwege de vermeende daders evenals vanwege de omgeving van het slachtoffer die vaak volgen op een onthulling en die de geloofwaardig van de klagers ondergraven.

Pyck geeft helaas geen sluitende verklaring waarom zo veel gees-

telijken zich vergrepen aan minderjarigen. Er blijkt een link met het willen macht uitoefenen over een persoon, al hoeft je daarvoor natuurlijk geen geestelijke te zijn. Pyck meent wel dat de grond van het probleem, nauw verbonden met het verplichte priestercelebaat, nog altijd niet wordt aangepakt. „De Kerk moet niet alleen het eigenlijke seksueel misbruik aanpakken, maar ook de kerkelijke structuren en instellingen die soortgelijke misbruiken nog alle dagen in de hand werken.” (EDS)

Karel Pyck, *Kindermisbruik & macht*, Epo, Berchem, 2013, 248 blz., 19,50 euro.

BOEK THRILLER

Renaissancevorst
Michael Ennis

Cesare Borgia (1475-1507) was de zoon van paus Alexander VI en lid van het beruchte geslacht van de Borgia's. Hij ging de geschiedenis in als een heerszuchtig persoon en een militaire avonturier, ook al droeg hij even

de kardinaalshoed. Over de man verschenen al meerdere historische romans en de Amerikaan Michael Ennis maakt hem nu tot de centrale figuur van een literaire thriller.

De geniale tijdgenoten, Leonardo da Vinci (die bij Borgia in dienst was als ingenieur) en Niccolò Machiavelli, gaan samen op zoek naar een wrede moordenaar. Ze ontwerpen daarvoor zowaar het systeem van daderprofielen, wat in feite pas in de twintigste eeuw voor het eerst werd toegepast. Zo leidt het spoor naar Cesare Borgia, bijgenaamd Valentino (wat historisch is), die een geslepen psychopaat blijkt te zijn.

Al vertoefden bovengenoemde historische personages op hetzelfde ogenblik wel degelijk op de beschreven plaatsen, de plot van het verhaal ontsproot aan de verbeelding van de schrijver.

Hoe valt dat te rijmen met het feit dat de 'echte' Machiavelli in zijn meesterwerk *Il Principe* (De Vorst) Cesare Borgia uitroept tot ideale vorst en hem looft als een verstandig, beleidvol en moedig man? Of was het dat een vorst – in de theorie van Machiavelli – vooral gevreesd moet zijn? Machiavelli was een soort van spindoctor. Vertrouw hem dus niet. (EDS)

Michael Ennis, *Het duivelse lot. Literaire thriller*, De Bezige Bij, Antwerpen, 2012, 452 blz., 19,90 euro

BOEK ROMAN

Een wanhopige Jozef
Martin Michael Driessen

In het eerste hoofdstuk van *Vader van God* zit God gebogen over zijn schepping. Het gedrag van de mensen, die Hij de vrije wil schonk, lijkt niets ten goede voort te brengen en dat maakt Hem moedeloos. Hij gaat naar bed en neemt zich voor om de hele schepping te vergeten. Lange tijd krijgt huishoudster Bartje Hem niet wakker, terwijl op aarde de jaren voorbijgaan.

De recentste roman van Nederlander Martin Michael Driessen gaat over God en Mozes, over Jezus en zijn vader Jozef. Vertrekend bij de Bijbel, die hij duidelijk goed kent, schrijft Driessen

een heel eigen verhaal.

Wie Driessen van godslastering zou willen beschuldigen, vindt in de roman zeker aanstootgevende passages. Een dergelijke lezing zou echter voorbijgaan aan de essentie van het boek. Driessen verwerkt het Bijbelse bronmateriaal met veel fantasie, maar ook met respect. Zijn zinnen zijn prachtig, zijn personages zijn tegelijk herkenbaar en menselijk en mythisch.

Jozef bijvoorbeeld zucht en klaagt over de last van een Messias als zoon, maar onderneemt vervolgens een wanhopige poging om Jezus uit het bereik van God en de engelen te krijgen. Ze zwerven door een verlaten landschap, waar eerst de tijd verdwijnt en vervolgens de woorden.

Vader van God is poëtisch, maar vaak ook onweerstaanbaar grappig. Driessen speelt met absurde opmerkingen en met anachronismen. Op het einde wil huishoudster Bartje bijvoorbeeld weten wat God, in de gedaante van zijn zoon, eigenlijk op aarde heeft uitgespookt. Terwijl zij zijn wonden verzorgd, schildert hij paaseieren. God vertelt over de code die hij met zichzelf had afgesproken, wegens de vergetelheid die ervoor moest zorgen dat hij echt mens kon zijn en geen God.

„Kijk maar eens in die Willi-brordbijbel naar het laatste wat ik zeg. Linksonder op de bladzijde als ik me niet vergis”, krijgt Bartje te horen. „Hopelijk was het tenminste de moeite waard, dat hele avontuur”, moppert zij. Dat weet God niet. „De laatste keer dat ik keek, werd ik er niet vrolijk van”, zegt hij. „Maar het is Pasen en dat vieren we.”

Martin Michael Driessen haalde met *Vader van God* de longlist van de Gouden Boekenuil 2013. Van- daag 27 februari wordt bekendgemaakt of hij ook de shortlist haalt. Een boek dat zowel ontroert, vermaakt als aan het denken zet, verdient misschien wel een bekroning. (JVH)

Martin Michael Driessen, *Vader van God*, Wereldbibliotheek, Amsterdam, 2012, 206 blz., 17,90 euro.